

Deze wandeling is mede mogelijk gemaakt door:

Gemeente Steenbergen

Buiten de Veste 1
Postbus 6
4650 AA Steenbergen
T. 14 0167
F. 0167 54 34 99
info@gemeente-steenbergen.nl
www.gemeente-steenbergen.nl

Welkom in Steenbergen

Deze themawandeling is uitgewerkt door de Gemeente Steenbergen naar oorspronkelijk idee van de Watersportclub 'Die Spoye' uit Steenbergen. De route en de tekst is mede tot stand gekomen met behulp van de Monumenten Commissie. Voor meer informatie over deze en over andere wandelroutes kunt u terecht bij VVV agentschap Steenbergen, Kaaistraat 53 (m.i.v. 01-09-2011: nr. 49) te Steenbergen of kijkt u op www.gemeente-steenbergen.nl of www.vvvbrabantsewal.nl. Wij wensen u veel wandelplezier.

R.A.F. Piloten

Aan het einde van de Tweede Wereldoorlog zijn de beroemde Britse Royal Air Force piloot, gezagvoerder Guy Gibson en de bekende navigator James Warwick, vlakbij Steenbergen neergestort met hun jachtbommenwerper. Guy Gibson werd beschouwd als één van de meest ervaren bommenwerper piloten van de RAF. Hij was de persoon die leiding heeft gegeven aan 'Operation Chastise': het vernietigen van een aantal stuwdammen in het Duitse Ruhrgebied. Deze operatie werd uitgevoerd door een speciaal squadron, N° 617, bestaande uit daarvoor aangepaste AVRO-Lancasters. De luchtaanval op de stuwdammen onder leiding van Guy Gibson zal altijd tot de verbeelding blijven spreken.

Historie

Naarmate de Tweede Wereldoorlog zich voortsleepte en de luchtmacht van Engeland zich herstelde van de Duitse aanvallen, werd het idee geboren om Duitsland door middel van zware bombardementen te treffen. Deze hadden een tweeledig doel. Ten eerste: men wilde het moreel van de Duitsers breken door de grote steden systematisch te bombarderen, in de hoop dat ze in opstand zouden komen tegen de nazi's. Ten tweede: het lam leggen van de Duitse oorlogsindustrie. Men richtte zich vooral op de sleutelposities, zoals de kolenmijnen, olieopslagplaatsen en de wapenfabrieken. Verscheidene keren hadden de geallieerden succes maar iedere keer bouwden de Duitsers razend snel weer op. Gibson kreeg de opdracht om niet de fabrieken, maar de stuwdammen waarmee hydro-elektrische energie werd opgewekt te vernietigen. Deze missie werd door velen als onmogelijk gezien omdat de aanval grote precisie vereiste en de stuwdammen te massief waren om door de bestaande bommen vernietigd te worden. Speciaal voor dit doel werd daarom een zogenaamde stuiterbom ontwikkeld met een gewicht van 4.200kg.

Na maanden van voorbereiding vertrokken zij op de avond van 16 mei 1943. Gibson leidde de eerste formatie met als doel het vernietigen van de Möhne dam, de Eder dam en de Sorpé dam, niet ver over de grens in Duitsland. Van de negentien Lancasters die vanuit Engeland vertrokken, keerden er slechts acht veilig terug. Dankzij het geslaagde bombardement zat het gehele Ruhrgebied een maand lang zonder waterreserves waardoor de Duitse oorlogsindustrie ernstige vertraging opliep. Vijf weken na het bombardement ontving Guy Gibson de hoogste Britse onderscheiding: 'Het Victoria Cross' van Koning George VI.

Op 19 september 1944 bestuurde Guy Gibson als masterbomber een tweemotorige bommenwerper van het 627 squadron met als navigator squadronleader James Warwick. Deze jachtbommenwerper (type De Havilland Mosquito) was een voor die tijd zeer geavanceerd type vliegtuig dat met hoge snelheden (bijna 700 km per uur) op lage hoogte kon vliegen. In dit tweepersoonsvliegtuig zat de piloot en de navigator naast elkaar. Op die bewuste septemberdag kwamen zij terug van een bombardement op Rheydt en Münchengladbach. Omstreeks 22.45 uur werd de jachtbommenwerper met een haperende motor gezien boven Steenbergen. Het werd veroorzaakt door een technisch defect waardoor het vliegtuig zonder brandstof kwam te zitten, waarna deze vlakbij een boerderij in de toenmalige West Graaf Hendrikpolder neerstortte en in brand vloog. De beide inzittenden werden nabij het wrakstuk gevonden en werden op het plaatselijke Rooms-Katholieke kerkhof van Steenbergen begraven.

Guy Gibson met zijn crew

Themawandeling: Vliegeniersroute
locatie: Steenbergen

2,9 km

Wandelen in Steenbergen

1. Als start- en eindpunt is hotel Aarden (Kaaistraat 1) in het knusse centrum van Steenberg en aangeduid. Hotel Aarden heeft een gezellig terras en er is voldoende gratis parkeergelegenheid in de directe omgeving. Tevens zijn er verschillende leuke winkelstraten met goede restaurants en cafés te vinden. Tegenover hotel Aarden treft u het startpaneel aan waarop de route is aangegeven. Ter nagedachtenis aan de twee oorlogsvliegers is in hotel Aarden een minitentoonstelling ingericht. U loopt de Kaaistraat in en gaat de eerste straat naar rechts, de Geert Vinckestraat in. Na de school wandelt u links het Stadspark in en gaat u rechtdoor. Na 200 meter treft u aan de linkerkant het oorlogsmonument aan ter nagedachtenis van de twee gevallen Britse oorlogsslachtoffers.

2. Oorlogsmonument

Het monument is onthuld op 7 mei 1990. Jaarlijks bezoeken vele groepen Britten zowel het herdenkingsmonument als de begraafplaats in Steenberg. Op de sokkel, welke voorzien is van een gedenkplaat, is de propeller van een Brits gevechtsvliegtuig gemonteerd. U vervolgt de weg, loopt aan de linkerkant het stadspark weer uit en gaat rechts de Zuidwal op. U steekt de Wouwsestraat over en loopt het Oranjebolwerk op. Daarna rechtsaf het

wandelpad op en loopt u evenwijdig aan het water richting de Middenwal. Na de brug gaat u rechtdoor de Oranjewal op waar u rechts de Rooms-Katholieke begraafplaats al ziet liggen en waar de beide Britse helden liggen begraven.

3. Graf oorlogsvliegers

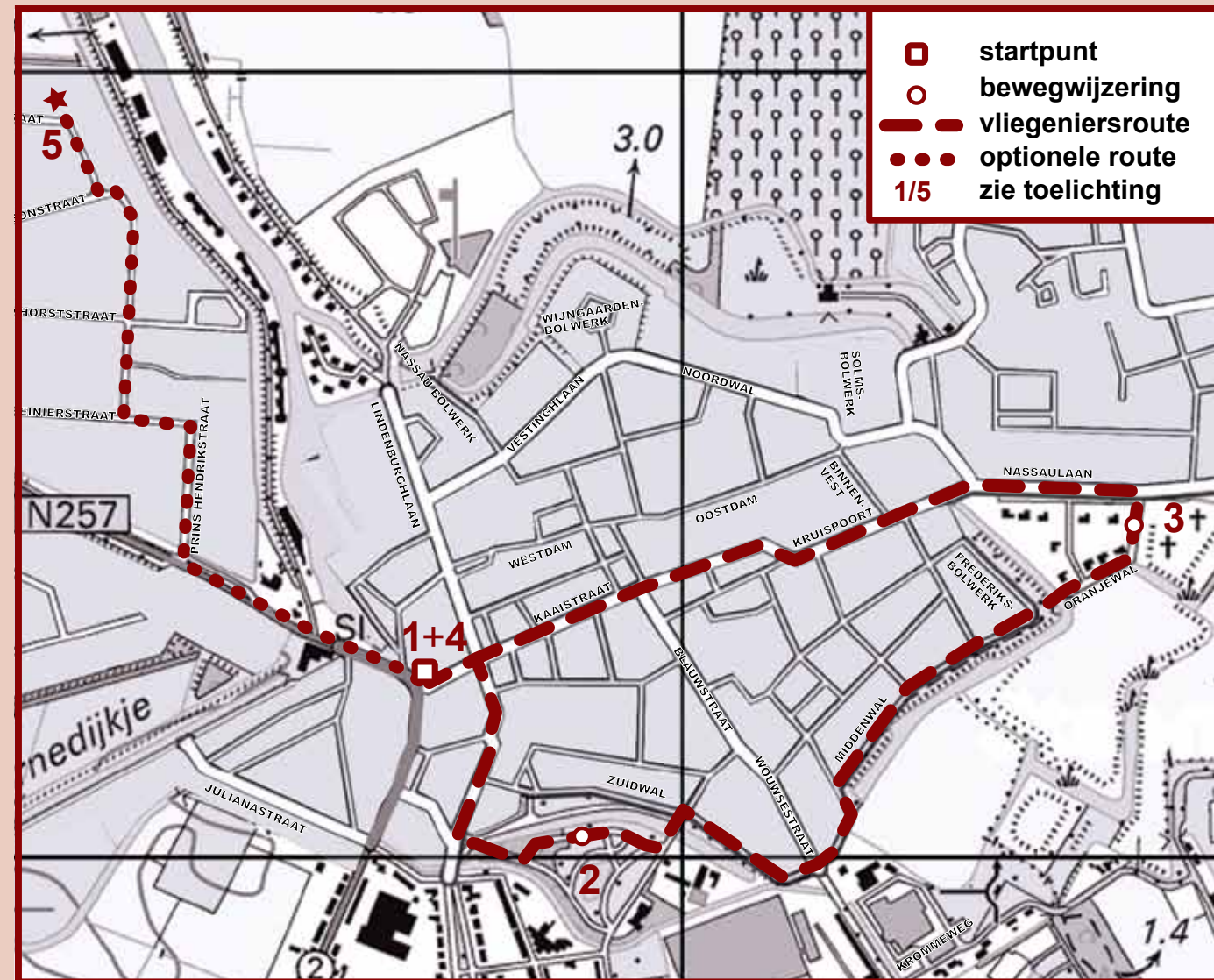
Rechts om de hoek is de entree van de begraafplaats waar door de Britten diverse officiële plaquettes zijn geplaatst. Er hangt tevens een authentieke Britse postbus. Op de Rooms-Katholieke begraafplaats liggen de twee oorlogshelden uit de Tweede Wereldoorlog begraven: piloot Guy Gibson en navigator James Warwick. Gibson is geboren in India op 12 augustus 1918 en verongelukt in Steenberg op 19 september 1944. Op aandringen van zijn vader zijn de stoffelijke resten in Steenberg gebleven. Hij wilde dat zijn zoon werd begraven in de plaats waar hij was verongelukt.

4. Mini-tentoonstelling

Na de begraafplaats loopt u de linksaf de Nassaulaan in en vervolgens de Kruispoort op richting hotel Aarden waar de wandeling officieel eindigt. Er zijn verschillende gezellige restaurants en cafés in Steenberg waar u uw wandeling kunt afsluiten. Informeer bij hotel Aarden naar de minitentoonstelling die daar is ingericht.

5. Locatie neergestorte gevechtsvliegtuig

Indien u geïnteresseerd bent kunt u eventueel ook de plaats bezoeken waar Guy Gibson en James Warwick in hun De Havilland Mosquito zijn neergestort. Deze locatie ligt iets buiten het centrum op circa 15 minuten loopafstand van

het startpunt. De straat waar de twee helden zijn neergestort heet de Mosquitostraat en is vernoemd naar het toesteltype. Op deze locatie is een Britse vlag bestraat in het wegdek en is een bronzen plaquette geplaatst. Er zijn in deze industriewijk meerdere straatnamen vernoemd naar deze gebeurtenis.

Gedragsregels

- wandelen op eigen risico
- laat geen afval achter
- laat gewassen en dieren met rust

Ook interessant

- Wandelroute 4,5 km: Vestingroute, uitgegeven door Gemeente Steenberg.
- Fietsroute 45 km: Bevrijdingsfietsroute, uitgegeven door de VVV Brabantse Wal en de gemeente Bergen op Zoom

Geraadpleegde bronnen

- Guy Gibson: In zoeklicht en afweer 1944
- Artikelen van Hans Molier en Willy Horemans

AVRO Lancaster waarmee de aanvallen op de Möhne dam, de Eder dam en de Sorpé dam werden uitgevoerd.